

Nieuwsbrief

Juli 2018

Onze trekschuiten en de trekvaart

Het personenvervoer over de binnenwateren geschiedde rond 1840 vooral met de trekschuit, een binnenvaartuig dat door middel van een jaaglijn door een zogenaamd jaagpaard, geleid door een jager, stapvoets werd voortgetrokken. Had men geen geld voor een jaagpaard, dan werd de boot voortgetrokken door de mens, meestal de schippersvrouw. De zegswijze: 'Vroeger waren de boten van hout en de vrouwen van ijzer', herinnert eraan.

Het uitgebreide netwerk van trekvaarten is vrijwel volledig in de 17de eeuw aangelegd. De aanleg van kanalen in de 19de eeuw deed nieuwe trekschuitdiensten ontstaan. De trekschuiten boden meestal plaats aan ruim dertig personen, van wie er circa 8 konden plaats nemen in de roef, het luxer afgewerkte deel van de boot, waar de zitplaatsen zo'n 50% duurder waren.

Ondanks de aanleg van nieuwe verharde wegen vond het meeste interlokale vervoer in 1840 plaats over water. De kwalitatief sterk verbeterde diligence stelde reizigers in staat om, gebruikmakend van bestrate wegen, zich redelijk comfortabel en snel te verplaatsen. Vrij plotseling was in grote delen van Holland de trekschuit een traag vervoermiddel geworden. Er werden wel enkele pogingen ondernomen om de diligence te slim af te zijn, bijvoorbeeld door de introductie van de 'vliegende schuit', een trekschuit getrokken door 2 paarden, waarmee de gemiddelde snelheid danig kon worden opgevoerd. Maar deze vlucht vooruit had weinig succes.

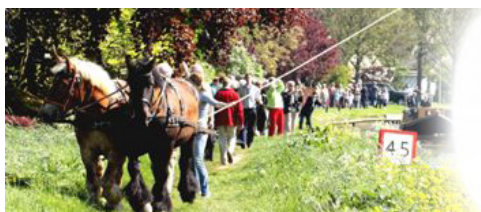
Ondanks de groei van het personenvervoer over land, bleef het overgrote deel van de bevolking van de trekschuit gebruik maken. Het gebruik van de diligence was voor de meesten veel te duur. De diligence was ongeveer 3 maal duurder dan de trekschuit. De trekschuit was een 'volkschuit'.

Reederij De IJssel houdt de herinnering aan de trekvaart levend. De rederij heeft twee trekschuiten in de vaart: de Jan Salie (2008), een replica van de Zuid-Hollandse trekschuit die vroeger vanuit Gouda vertrok richting het noorden (Leiden – Haarlem – Amsterdam). En de Jan Kordaat (1902), een omgebouwde Friese snik die vroeger beurdiensten onderhield in Friesland. Met beide boten kan gejaagd worden op de gekanaliseerde Hollandse IJssel, waar het jaagpad tussen Oudewater en Hekendorp behoudens enkele bomen geheel intact is gebleven.

Het plan van Stichting het Varend IJsselschip is om in de toekomst met behulp van subsidies geregelde trekvaarten te verzorgen, waarbij de passagiers dit vervoer over water van weleer persoonlijk kunnen ervaren.

Nieuwsbrief

Juli 2018

'Plechtige' inwijding Jan Kordaat

De Jan Kordaat heeft afgelopen winter een complete metamorfose ondergaan. Naast diverse technische verbeteringen en reparatie van de trek mast is de ietwat flodderige en door weer en wind aangetaste 'tent' van de kuip vervangen door een fraaie houten opbouw, voorzien van uitneembare eikenhouten ramen en een hagelwit zeildak. Vanuit de sfeervolle 'salon' hebben de passagiers onder alle omstandigheden onbelemmerd uitzicht op de omgeving of het nu de monumentale gevelwanden langs de Goudse grachten zijn of het weidse landschap van de Hollandsche IJssel. Zeker als dit najaar ook de heteluchtverwarming - jawel! – geïnstalleerd is.

Bij terugkeer op zijn vertrouwde ligplaats in de Oosthaven in Gouda werd de Friese snik onlangs 'plechtig' ingewijd. Ten overstaan van de vrijwilligers van de rederij verrichtte gelegenheidspater Jean Le Grand de heilige handelingen, waarna chef walkantoor Corry de Kordaat herdoopte met een goedgeplaatst pijpje Gouds Kuyt. Ook de omstanders deelden in de spetterende zegeningen. Met name scheepstimmerman Kees Vink en zijn maten Hein Bakker en Wim Knol werden in het zonnetje gezet voor het vele werk dat zij verricht hebben.

Aansluitend beproefden de zoetwaterkapiteins de nieuwe maten en verbeterde vaareigenschappen van

de Kordaat met een proefvaart door de Goudse grachten.

Met name het passeren van de Hoornbrug vergt stuurmanskunst om de nieuwe opbouw heel te houden. De trekschuiten Jan Salie en Jan Kordaat zijn nu echte zusjes. Samen verheugen zij zich op vele vaartochten vanuit de voormalige havensluis door de Goudse grachten en over de vaarwegen in de omgeving van de historische waterstad.

Facebook

De Reederij is ook actief op [Facebook](https://www.facebook.com/ReederijdeIJssel). Een groeiend aantal fans weet ons daar te vinden. Word ook fan op Facebook voor het laatste nieuws en wederwaardigheden van de Reederij.